

Analýza problémov Policajného zboru pri odhaľovaní a dokumentovaní prípadov protiprávných výrubov stromov a krov

pplk. Ing. Mário Kern

odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality

Úrad kriminálnej polície

Prezídium Policajného zboru

Obsah prezentácie

- Aktuálna právna úprava Trestného zákona postihujúca protiprávne výrubu stromov a krov
- Problémy vznikajúce pri posudzovaní trestných oznámení
- Chyby orgánov činných v trestnom konaní pri výkone obhliadky miesta činu
- Komplikácie pri zaisťovaní vecí dôležitých pre trestné konanie
- Najčastejšie nedostatky pri vykonávaní výsluchov
- Nesprávne závery vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania prípadov týkajúcich sa výrubov stromov a krov
- Záver

Odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality UKP P PZ

- predchádza, zamedzuje, odhaľuje a dokumentuje environmentálnu trestnú činnosť, zisťuje jej páchatelov a vykonáva jej vyšetrovanie,
- poskytuje metodickú a praktickú pomoc príslušníkom Policajného zboru (ďalej len „policajt“) určených útvarov,
- spracováva a distribuuje metodické materiály a usmernenia,
- organizuje a vedie inštruktážno – metodické zamestnania,
- koordinuje činnosť určených útvarov a kontroluje plnenie úloh Policajného zboru, ktoré sú určené všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými predpismi,
- organizuje a riadi prípravu a realizáciu preventívnych opatrení,
- predkladá legislatívne návrhy,
- vyhodnocuje a analyzuje stav a úroveň kriminality,
- zabezpečuje spoluprácu so zahraničím,
- získava prehľad o nových formách, o vývoji tohto druhu kriminality v zahraničí a o prijatých opatreniach na jej eliminovanie,
- získané poznatky a informácie zo zahraničia sprostredkúva určeným útvarom,
- buduje a rozvíja medzirezortnú spoluprácu a spoluprácu s ostatnými subjektmi.

Aktuálna právna úprava Trestného zákona postihujúca protiprávne výrubu stromov a krov

§ 305 - Porušovanie ochrany rastlín a živočíchov

- (1) **Kto v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny** alebo so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu exemplárov reguláciou obchodu s nimi vo väčšom rozsahu
- a) poškodí, zničí, vytrhne, vykope alebo nazbiera chránenú rastlinu alebo poškodí, alebo zničí jej biotop,
 - b) usmrtí, zraní, chytí alebo premiestni chráneného živočícha alebo poškodí, alebo zničí jeho biotop a obydlie,
 - c) **poškodí alebo zničí strom alebo ker, alebo ich vyrúbe**, alebo
 - d) ohrozí chránený živočíšny druh alebo rastlinný druh,
- potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.
- (2) Kto v rozpore so všeobecne záväznými predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými predpismi na úseku lesného hospodárstva neoprávnene jazdí motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, motocyklom alebo skútrom na lesnom alebo poľnohospodárskom pozemku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Aktuálna právna úprava Trestného zákona postihujúca protiprávne výrubu stromov a krov

- (3) Kto v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu exemplárov reguláciou obchodu s nimi vo väčšom rozsahu
- získa pre seba alebo obstará pre iného chráneného živočícha alebo chránenú rastlinu, alebo vo väčšom rozsahu obstará pre iného ich exemplár,
 - pestuje, chová, spracúva, dováža alebo vyváža chránené rastliny alebo chránené živočíchy, alebo exempláre alebo s nimi obchoduje, alebo ich inak scudzí, alebo
 - zámerné odníma, falšuje, pozmení alebo inak neoprávnené použije nezameniteľné označenie chránených živočíchov alebo exemplárov,
- potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.
- (4) Odňatím slobody **na jeden rok až päť rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3
- závažnejším spôsobom konania,
 - z osobitného motívu,
 - v značnom rozsahu,
 - v úmysle získať pre seba alebo iného značný prospech, alebo
- e) hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý.**
- (5) Odňatím slobody **na tri roky až osem rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1, 2 alebo 3
- ako člen nebezpečného zoskupenia,
 - vo veľkom rozsahu, alebo
 - v úmysle zadovážiť sebe alebo inému prospech veľkého rozsahu.

Aktuálna právna úprava Trestného zákona postihujúca protiprávne výrubu stromov a krov

§ 306 - Porušovanie ochrany stromov a krov

- (1) **Kto v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na úseku lesného hospodárstva vo väčšom rozsahu poškodí alebo zničí strom alebo ker, alebo ich vyrúbe,** potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.
- (2) Odňatím slobody na **jeden rok až päť rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- v značnom rozsahu, alebo
 - hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý.
- (3) Odňatím slobody na **tri roky až osem rokov** sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
 - vo veľkom rozsahu.

Aktuálna právna úprava Trestného zákona postihujúca protiprávne výruby stromov a krov

Škoda (§ 124 - 126)

§ 124

- (1) Škodou sa na účely tohto zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.
- (2) Škodou sa rozumie v zmysle odseku 1 aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť.
- (3) Pri trestných činoch proti životnému prostrediu sa škodou rozumie súhrn ekologickej ujmy a majetkovej škody, pričom majetková škoda v sebe zahŕňa aj náklady na uvedenie životného prostredia do predošlého stavu. Pri trestnom čine neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 rozsahom činu sa rozumie cena, za ktorú sa odpad v čase a v mieste zistenia činu obvykle zbiera, prepravuje, vyváža, dováža, zhodnocuje, zneškodňuje alebo ukladá, a cena za odstránenie odpadu z miesta, ktoré na jeho uloženie nie je určené.

Aktuálna právna úprava Trestného zákona postihujúca protiprávne výruby stromov a krov

Škoda (§ 124 - 126)

§ 126

- (1) Pri určení výšky škody sa vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku, v čase a v mieste činu obvykle predáva. Ak výšku škody nemožno takto zistiť, vychádza sa z účelne vynaložených nákladov na obstaranie rovnakej alebo obdobnej veci alebo na **uvedenie veci do predošlého stavu.**
- (2) **Ak ide o ujmu na životnom prostredí, ujmu spôsobenú na chránených druhoch živočíchov a rastlín, exemplároch alebo drevinách alebo škodu na pamiatkovo chránených veciach alebo veciach majúcich historickú, umeleckú alebo vedeckú hodnotu, pri určení ujmy alebo výšky škody sa vychádza aj z hodnoty veci určenej zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na základe zákona.**
- (3) Ak nemožno určiť výšku škody alebo ujmy ani jedným zo spôsobov podľa odsekov 1 a 2 alebo ak sú vážne pochybnosti o správnosti výšky škody alebo takto určenej ujmy, určí sa jej výška na podklade odborného vyjadrenia alebo potvrdenia právnickej osoby, ktorej pôsobnosť alebo predmet činnosti poskytuje záruku objektívnosti určenia škody alebo ujmy; inak sa výška škody určí na podklade znaleckého posudku.

Problémy vznikajúce pri posudzovaní trestných oznámení

- podnety na začatie trestného stíhania
- oznámenia z úradov špecializovanej štátnej správy
- oznámenia Slovenskej inšpekcie životného prostredia
- oznámenia od členov stráže prírody alebo lesnej stráže
- oznámenia mimovládnych organizácií alebo občianskych združení
- oznámenia občanov

Chyby orgánov činných v trestnom konaní pri výkone obhliadky miesta činu

- nevykonanie obhliadky miesta činu ...
- nedostatočná lokalizácia miesta skutku (charakter pozemku a pod.)
- nedostatočné dokumentovanie stôp (počet pňov, trasológia a pod.)
- neprítomnosť odborníkov na mieste činu (určenie druhu stromov a pod.)
- nedokumentovanie celého rozsahu protiprávneho konania

Komplikácie pri zaistovaní vecí dôležitých pre trestné konanie

- miesto činu podlieha rýchlym zmenám
- miesto činu sa nachádza v ťažkom teréne
- problém „skontrolovania“ dokladov na mieste ťažby alebo prepravy
- komplikácie so stotožnením zaisteného dreva s miestom jeho ťažby
- riziko poškodenia dreva pri jeho zaistení

Najčastejšie nedostatky pri vykonávaní výsluchov

- opomenutie bezodkladnosti
- nepoužitie odborného konzultanta
- alibistické akceptovanie tvrdení podozrivých o ich „omyly“
- formálnosť (kopirovanie)
- úmyselné neuvádzanie osôb a vecí majúcich súvis s prípadom

Nesprávne závery vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania prípadov týkajúcich sa výrubov stromov a krov

- **odmietnutie veci**
- **zastavenie trestného stíhania**
- **postúpenie veci na priestupok**
- **nesprávne posúdenie rozsahu protiprávneho konania**

Dôvody neuspokojivého stavu

- **vysoká personálna fluktuácia policajtov**
- **nedostatočné skúsenosti a špecializovaný výcvik**
- **nedostatočná motivácia**
- **vysoká náročnosť problematiky**
- **podceňovanie a bagatelizovanie problematiky**

Aktivity Prezídia Policajného zboru

- **vzdelávanie a usmerňovanie policajtov**
- **kontrola rozhodnutí**
- **priama účasť na úkonoch**
- **ovplyvňovanie legislatívy**
- **medzirezortná spolupráca**

Z Á V E R

- **novela Trestného zákona**
- **nový interný predpis MV SR o environmentálnej trestnej činnosti**
- **Posilňovanie úloh regionálnych špecialistov v rámci PZ**